

EDITORIAL

Ilaksid ti rinnikiar dagiti pasista a bunggoy a Marcos ken Duterte

Naan-anay nga ilaklaksid ti umili ti rinnikiar dagiti pasista a bunggoy a Marcos ken Duterte, nga agpada a mangibagbagi iti kapepeklan a burukrata kapitalista, ken mangitandudo iti interes dagiti dadakkel nga apo't daga ken burgesya komprador, ken iti imperialista a panagturay iti Pilipinas.

Bimtak ti risiris idi nagsarita iti nabiit ni Duterte laban iti ipagpagna a "charter change" wenco chacha ni Marcos ken dagiti paspasurot na, ka-giddan ti direkta a panangawis iti militar nga agtignay laban iti kongreso kas pangarigan nga iduron daytoy, ken panagpangta nga agtignay para iti "pannakaisina" ti Mindanao.

Silalastog a saksakayan ni Duterte ti dumakdakkel a dalluyon ti panaglaban ti umili iti chacha tapno salakniban ti bukod nga interes ken kontraen dagiti panggep ti bunggoy a Marcos nga ikkatan isuna ti bileg pang-ekonomya ken pampolitika. Makaluksaw ni Duterte iti panangkansela kadagiti kontrata ti gobyerno a sinerrek na iti China a mangipai-

dam kenkuana ti binilyon a piso a kikbak, uray ti pananglikkab iti sigud a binilyon a piso a badyet a maalala ti Davao. Nasakit met ti nakem na iti panagkedked ni Marcos a lappedan ti panag-imbestiga ti International Criminal Court ken posible a panangiruar ti mandamyento de arresto na kanaig iti krimen laban iti sangkatao-an.

Iti bangir a benneg, makumikom latta ti bunggoy a Marcos iti panangiduron ti panangbaliw iti Konstitusyon 1987 (chacha). Tapno ikkatan ti bala ni Duterte, temporary nga impasardeng ni Marcos ti "people's initiative" a dinakamat na a mapanggudua unay. Nupaykasta, agtultuloy ti panangiduron ti Senado ken Nababa

a Kapulungan ti Kongreso a baliwan ti Konstitusyon 1987 tapno sementuen dagiti neoliberal a patakaran ti liberalisasyon, deregulasyon ken pri-batisasyon, lalo a patibkeren ti ganggannaet a kapitalista a panagtakwua iti kinabknang ti Pilipinas ken panagturay iti ekonyoma ti pagilian, ken ikkaten ti patawid na nga anti-Marcos.

Agririnnikiar dagiti pasista a da Marcos ken Duterte iti tengna ti kumarkaro a krisis iti agturturay a sistema. Kinaaggayso na, ti rinnikiar mismo ket bunga ti krisis a gapu ti panagbassit ti mapaggugudua-an a pagnumaran ti dua a bunggoy nga agpada nga antukab iti kinabknang ken bileg.

Ti risiris dagiti agturturay a bunggoy a Marcos ken Duterte ket lalo a mangpapauneg iti gura ken pungtot ti umili a Pilipino iti agturturay a reaksyonaryo a rehimien, ken

mangpappapigsa ti determinasyon da a buklen ti nalawa nga agkaykaysa a prente laban iti chacha, ken dagiti patakaran ken addangen a lalo a mangparparigat iti pagilian ken lalo a mangibadbadek iti nailian a wayawaya.

Lalo pay nga umun-uneg ti gura ti nalawa a masa kada Marcos ken Duterte iti kinnumplot da a kusiten ti eleksyon 2022 ken panagaramid ti peke a "landslide victory." Lalo pay a marubruburban ti pungtot ti umili iti aglaplapusan a panagbibia a dagiti Marcos, bayat a nailumlom iti panagsagaba ken panagrigrigat ti mayorya. Lalo pay isuna a maisinsina gapu iti panaginbibingnegg na iti pukkaw para iti panangipangato iti sueldo, pudno a reforma iti daga, nayon a badyet iti edukasyon, salun-at ken dadduma pay a serbisyo pangkagimongan, ken dadduma pay a sigida a kiddaw; kabayatan nga ik-ikkan dagiti ganggannaet a kompanya ken dagiti kasosyo a lokal ti amin nga insentibo nga agibulsa ti dadakkel a ganansa manipod iti pananggundaway iti nalaka a pigsat tegged ken kinabnang ti pagilian.

Puskol-rupa ti panangaramat ni Marcos iti poder tapno tenggelen ti ginasut bilyon a piso ken ibukbok daytoy iti negosyo kadagiti pabpa-

bus-oyan a kroni. Kas kenni Duterte, busbussogen ni Marcos ti AFP ti awan pay kapada a kaadu ti kuarta a mai-pispisok iti bulsa dagiti pabpabus-oyan nga heneral, kasukat ti kinapudno ken kinatulnog da. Agtultuloy ti brutal a gerra iti pananglapped ti AFP iti kaaw-awayan tapno waknitan ti dalan iti agresibo a panagserrek dagiti ganggannaet a negosyo a manggamgam gamit iti agrikultural ken nainsigudan a dagdaga ti nalawa a masa a mannalon ken dagiti katutubo.

Mapaypaypayan ti patriotismo ti umili iti sango ti panagparparintumeng ni Marcos iti geopolitikal nga interes ti US. Naan-anay nan nga ipakpakontrol ti AFP iti US para iti estratehiya na a panangkubkob ken pananglapped iti panagpigsa ti China. Ipar-parangguyod ti US ti Pilipinas iti umir-irteng a tensyon militar idiy South China Sea, Korean Peninsula ken Taiwan, iti gandat a durugan ti China iti armado a risiris. Tungpa kadagiti Pilipino nga agkalkalikagom ti pudno a wayawaya ti dumakdakkel a presensya dagiti soldado nga Amerikano ken umad-ado a pasdek-militar ti US iti uneg dagiti kampo ti AFP.

Lumawlawwa ken umak-akaba dagiti puersa a patriotiko ken demokratiko nga adda iti sangoanan ken bugas iti nagkaykaysa a prente nga an-

ti-pasista, anti-imperialista ken antipyudal laban iti rehimene US-Marcos. Ti gandat ni Marcos a balawan ti Konstitusyon 1987 ket mangreprepet iti nalawa nga intar dagiti dasig ken sektor. Iti bangir ti panagsakit ti nakem na laban iti chacha ken ni Marcos, saan a karaman ni Duterte iti nalawa a nagkaykaysa a prente laban iti rehimene US-Marcos, gapu iti kinaado ti krimen na laban iti umili a Pilipino.

Tubtubngaren ti nalawa a nagkaykaysa a prente iti pannakikumplot ni Marcos kenni Duterte iti panagtakaw iti eleksyon 2022, ken iti panangsangga kenkuana iti sungsungbatan iti linteg aglalo kasilpo dagiti krimen iti gerra kontra droga aging-gana iti terorista a gerra ti pananglapped, uray met iti nasaknap a korapsyon kas kadagiti anomalya iti panawen ti pandemya.

Lumawlawwa ti nagkaykaysa nga intar ti umili a sumupsupiat iti panggep a chacha ti rehimene US-Marcos. Kagiddan daytoy, pumigpiga met ti pukkaw ti masa ti pagilian para iti nayon a tangdan ken sueldo, regular ken disente a trabaho, pudno a reforma ti daga, panangibaba ti presyo ti makan, langis ken dadduma pay a tagilako, ken dadduma pay a basaran a kasapulan. Natibker da met nga itantandudo ti panaglaban da iti pasista a panangilupit-lupit kadagiti demokratiko a karbengan, ken panakibang militar ti US iti pagilian. Iti intero a pagilian, innayad a bumangbangon ti masa a Pilipino.

Agtultuloy nga ingga't-bael nga ipinget ti Partido ken amin a rebolusyonaryo a puersa nga riingen ti nalawa a masa dagiti mangmangged ken mannalon, dagiti petibures nga intelektwal ken dagiti propesyunal, ken amin a dadduma pay a puersa a progresibo ken makabayan, tapno agtignay ken lumaban. Iti tengna ti kasasaad a nakalumlom iti krisis, siurado a lalo pay nga umirteng ken situtured a sumaranget ti rebolusyonaryo a tignayan a masa iti syudad ken kaaw-awayan, kagiddan ti rebolusyonaryo nga armado a panakidangdag ngayab-abante ti New People's Army.

ANG Bayan

Tawen LV No. 3 | Pebrero 7, 2024

Ti Ang Bayan ket maipabpblaak iti lenggwah a Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ken Ingles. Agawawat ti Ang Bayan kadagiti kontribusyon nga artikulo ken damdamag. Maallukoy met dagiti agbasbasa nga agidanun kadagiti dillaw ken rekomendasyon para iti panagdur-as ti pagiwarnak tayo.

Linaon

Editoryal: Ilaksid ti rinnikiar dagiti pasista a bunggoy a Marcos ken Duterte	1
Anibersaryo ti Partido, rinambakan	3
Protektor ti Wawa-Violog Dam, inambus	3
Pannakidangadang a mangmangged	3
Panagngato ti presyo ti langis iti 2024	4
Inkapilitan a konsolidasyon ti PUV, napasanud	5
Panagpapirma para iti chacha, sinuspinder	5
Panagburak iti NTF-Elcac, inrekonditar	6
Dagiti protesta	6
Panagminas ti makagapu ti panaglayos idiy Davao	7
77th IB, peste iti umili ti Cagayan	8
Iti ababa a sarita	9
"Archipelagic defense" ti AFP	10
Agassawa a senior citizen, pinatay	11
Gerra idiy Middle East, paat-atiddogen ti US	11
Operation Kagar, papayen ti PLGA	12

Ti Ang Bayan ket ipabpblaak ti Komite Sentral ti Partido Komunista ng Pilipinas dua a dasas iti tunggal bulan

ang.bayan@cpp.ph

Anibersaryo ti Partido, rinambakan idiyay Rizal, Metro Manila ken Central Panay

Iti nabiit ket inyulat dagiti komite ti Partido idiyay Rizal, Metro Manila ken Central Panay ti inrussuat da a panagrabak iti maika-55 anibersaryo ti Partido Komunista ti Pilipinas (PKP).

Idiyay Central Panay, inrussuat ti New People's Army (NPA) ken rebolusyonaryo a masa ti makalawas a serye dagiti aktibidad idi maudi a lawas ti Disyembre 2023. Nagirussuat dagiti yunit ti simple a panagtatabuno, pagga-adal, kolektibo a panagtalakay iti pahayag ti Komite Sentral, ken kultural a presentasyon ken pammadayaw kadagiti martir. Nangted-inspirasyon dagitoy kadagiti dimmar-ay tapno patibkeren ti pakinakem da ken situtured a sangoen dagiti karit iti umay a 2024.

Iti maysa a syudad sadiy Metro Manila, nangidaton iti rebolusyonaryo a saniweng ken parangal dagiti lider ti Partido iti maysa a limed a celebrasyon. Pinadayawan da ni Jude Fernandez, naindaklan a lider-mangmangged. Kritikal-iti-bukod da a tinalakay ti mensahe ti Partido, ken tinalmegan dagiti nadakamat a kakapuyan nangruna ti panagraira ti empirismo ken burukratismo. Kas paset iti sapata iti panagilinteg ken panangbaklay kadagiti rebolusyonaryo a rebbengen, nagsapata manen iti Partido ti kalihiman dagiti naduma-duma a sangay iti makuna a syudad.

Idiyay Rizal, naggummong dagiti mangibagbagi ti National Democratic Front-Rizal idi Enero 12. Nangidaton ti mensahe ti pannakikaykaysa ken kultural a presentasyon dagiti mangibagbagi kadagiti rebolusyonaryo nga organisasyon kas panagrabak iti anibersaryo ti Partido. Inlanad ti tumunggal maysa ti panangawat da iti karit nga agtultuloy nga agilinteg ken agpabaro't pigsa para iti panangituloy ti rebolusyon.

Sangsangkamaysa a nagsapata manen dagiti kasapi ti Partido tapno subliyanan dagiti rebolusyonaryo a rebbengen ken prinsipyo para iti panagtultuloy ti demokratiko a rebolusyon ti umili. Maysa daytoy a sapata a nairut a petpetan dagiti prinsipyo ti Partido, biag man ti maidaton para iti panagpabaro't pigsa ti nailian-demokratiko a pannakidangadang agturonsong iti nangatngato a tukad.

Tropa a protektor iti Wawa-Violago Dam, inambus ti NPA-Rizal

INAMBUS TI MAYSA a yunit ti New People's Army (NPA)-Rizal ti agop-operasyon a tropa ti 80th IB idiyay Lukatang Malaki, Barangay San Isidro, Rodriguez, Rizal idi Enero 31, alas-5:10 ti parbangon. Maysa a soldado ti pimmusay, bayat a dua pay ti nasugatan. Ti nakuna a yunit ket parabantay iti manangdadael a proyekto a Wawa-Violago Dam idiyay Rizal.

Segun iti ulat, agmaysa tawenen ti nasagedsed ken awan-ressat a focused military operation ti 80th IB idiyay Rodriguez. Laksid iti panagbalin a parabantay iti maar-aramid a dam, protektor met laeng ti yunit iti interes ti Lukatang Malaki iti agturturay a dadakkel nga agom ti daga a da Araneta, Villar ken Robles.

Maseknan ti yunit kadagiti agtutuon a panaglabsing iti karbengan-tao karaman ti iligal a panangibalod kadagiti katutubo ken mannalon a mangsalsalaknib kadagiti karbengan ken pagbiagan da. Manipud Enero 31, pinakaro ken pinairot ti 80th IB ti panagbantay iti panagruar-serrek dagiti residente iti komunidad. Nangibangon ti tsekpoyn dagiti soldado ken agbalay-balay da tapno kigtuten dagiti residente ken ipauneg ida iti iligal nga interogasyon.

Panagikkat iti SkyCable, lablabanan. Supsupiatiendagiti unyon ti superbisor ken employado ti SkyCable ti nakaked-deng a panagikkat iti 80 mangmangged ti SkyCable Corporation iti umay a Pebrero 26 kalpasan a maipinal ti panangilako ti kompanya iti PLDT. Maikkat dagiti mangmangged iti rason a "redundancy."

Negosasyon iti CBA iti Nexperia. Sim-reken iti kababaro a negosasyon para iti Collective Bargaining Agreement (CBA) para iti 2024 aginggana 2026 ti Nexperia Phils. Inc. Workers Union ken mangidaulao ti Nexperia Philippines. Iruprurip ti unyon ti nainkalintegan a nayon-sueldo, dagiti benepisyo ken dadduma pay nga ekonomiko a karbengan dagiti mangmangged. Maudi da a nakipagnegosasyon idi 2020.

5-aldaw a piket dagiti employado ti BACIWA. Nagturong idiyay Manila dagiti naikkat nga employado ti Bacolod City Water District (BACIWA) tapno agpiket-protesta iti nasyonal nga opisina ti Civil Service Commission idiyay Quezon City manipod Enero 29 aginggana Pebrero 2. Inruprurip da nga ibasura ti joint venture agreement iti nagbaeten ti Prime Water dagiti Villar ken BACIWA a gapoanan ti pannakapukaw ti trabaho da ken panangipauneg ti serbisyo ti BACIWA iti kontrol ti pribado a korporasyon.

Separation pay, iruprurip dagiti mangmangged idiyay Bataan. Kiniddaw manen dagiti mangmangged ti kumpanya a Chun Chiang Enterprises Manufacturing Incorporated nga ited kadakuadan ti separation pay da. Sobra daytoyen a naitantan manipud idi nagserra ti kompanya gapo kano iti pannakalugi idi 2022 iti kapigsa ti pandemya. Agparpartuat ti kompanya kadagiti panglalaki a pantalon.

Dagiti mangmangged idiyay Laguna, nagkaraban. Nagpiket-protesta dagiti mangmangged idiyay Laguna iti uppat nga ahensya iti pagubraan ti gobyerno iti probinsya idi Pebrero 5. Inrehistro da ti kid-daw da para iti signipikante a nayon sweldo, seguridad iti trabaho, ken karbengan iti panagunyon. Panagisagana met laeng kano daytoy iti maikasa a nasaknap a panagtignay iti Aldaw ti Tegged iti Mayo 1.

Panagngato ti presyo ken singir, agsasaruno nga insapplit apagserrek ti 2024

Agsasaruno a saplit ti an-anayen ti umili a Pilipino iti awan-anawa a panagngato dagiti presyo ti langis ken LPG, kasta met dagiti singir iti danum ken kuryente apagserrek ti 2024. Bayat a lallalo a parigat daytoy iti masa, lalo met a panagdakkel iti ganansya ti ipaay na daytoy kadagiti siguden nga agbubutit a pribado a kompanya nga ar-aramiden a negosyo dagiti pampubliko a serbisyo ken utilidad.

Iti uneg ti lima a nagsasaruno a lawas, lima daras met laeng nga ingato dagiti kompanya ti langis ti presyo ti diesel ken gasolina. Idi Enero 30, inngato met laeng dagiti kompanya ti presyo ti LPG iti inggana ₱0.95 kada kilo wenco inggana ₱10.45 kada tangke.

Garaw ti kartel ti aggigiddan ken agpapada a panagngato dagiti presyo ti Petron, Shell Pilipinas, Caltex Philippines, Total Philippines, Filpride Resources Inc/Mobility Group, Petro Gazz, Seaoil, City Oil, Jetti Petroleum Inc, Unioil, PTT Philippines Corporation, Flying V, Eastern Petroleum ken Clean Fuel. Maikaniwas daytoy iti iwarwargawag idi pinagbalin a linteg ti deregulasyon (1997) a maaddaan ti "kumpetisyon" nu umadu dagiti "players" a mangpababa kano pay idi iti presyo ti langis.

Segun iti datos ti Department of Energy, dimmanon iti ₱5.15/litro ken ₱4.40/litro ti neto a ngimmatoan ti gasolina ken diesel idi Enero 30. Nanyon daytoy iti neto nga inngato a ₱12.60/litro iti presyo ti gasolina ken ₱5.65 iti diesel iti 2023. Kabayatan na, ngimmato ti kerosin ti ₱1.24/litro idi 2023.

Agtultuloy ti panagngato ti pre-

syo ti langis iti Pebrero, gapu kano iti risiris idiy Red Sea ken panagbomba kadagiti oil refinery idiy Russia, nga agpada nga ipampambar tapno ingato ti sangalubongan a presyo ti krudo.

Kabayatan na, idi pay 2023 a pinalubosan ti rehimene Marcos ti Meralco a manggato ti singir na iti kuryente iti ₱0.0846 kada kilowatt-hour (kWh) apagserrek ti Enero. Iti minimum a konsumo a 200 kWh, manayanan iti ₱17 kada bulan ti mabayadan ti maysa a balay.

Kasta met, pinalubosan ti rehimene ti panagngato ti singir ti dua a pribado a kompanya iti danum idiy Metro Manila. Pinalubusan ti Manila Water a manggato ti singir a ₱6.41 kada kubiko metro inggana ₱42.26 manipud ₱35.85 idi 2023. Kabayatan na, inngato ti Maynilad Water Services Inc ti singir na daytoy iti ₱7.87 kada kubiko metro manipud ₱39.70 idi 2023 agturons ₱47.57.

Agbubutit a ganggannaet a kapitalista ken lokal a burgesya

Kagiddan ti nagngangato a presyo ti nagngangato met laeng a pastrek dagiti pribado a kompanya ken personal a kinabknang dagiti kadadakkelan a komprador a makinkua

kadagitoy.

Makalkalkular a timmako ti Petron, ti kadakkelan a parasuplay ti langis iti pagilian, ti ₱12 bilyon para iti intero a 2023. Doble daytoy iti neto a pastrek ti kompanya a ₱6.7 bilyon idi 2022. Kukua ni Ramon Ang ti Petron, makinkua met laeng iti San Miguel Corporation, Eagle Cement ken dad-duma pay a dadakkel a kompanya.

Kabayatan na, timmako ti Shell Pilipinas, subsidyaryo ti Royal Dutch Shell ti The Netherlands, ti ₱2.1 bilyon iti umuna a siyam a bulan ti 2023.

Agpada a tengngel ti Meralco ken Maynilad ti Metro Pacific Investments Corporation (MPIC), a patpatarayen ni Manuel Pangilinan. Aglaplapusan a ₱37 bilyon ti makalkular a pastrek ti Meralco idi 2023, 36.34% a nangatngato iti siguden a gahigante a pastrek a ₱27.1 bilyon idi 2022. Saan nga agpaudi, nairekord ti Maynilad ti 46% a panagngato ti pastrek wenco ₱6.8 bilyon iti umuna a siyam a bulan ti 2023. Ti MPIC ket nakapauneg iti First Pacific Company Limited a nakabase idiy Hong Kong ken kukua ti Indonesian a pamilya a Salim.

Kukua met Manila Water ni Enrique Razon Jr a timmako ti ₱7.26 bilyon a pastrek iti umuna a siyam a bulan idi napalabas a tawen. Nangatngato daytoy iti 61% iti pastrek na iti kapada a panawen idi 2022.

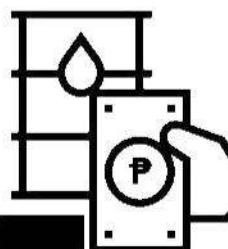
Da Ang, Pangilinan ken Razon ket karaman kadagiti kadadakkelan a burgesya komprador nga adda binilyon a kinabknang. Iti listaan ti Forbes, dimmaken pay ti kinabknang ni Razon iti \$0.9 bilyon idi 2023 manipud \$7.2 bilyon idi 2022 agturons \$8.1 bilyon. Ngimmato met laeng iti 40% ti kinabknang ni Ang, ti maikatlo a kababaknangan a Pilipino kasanuno ni Razon. Manipud \$3.4 bilyon idi 2022, dimmanonen iti \$8.1 bilyon ti kinabknang ni Ang idi 2023. Kabayatan na, makalkular nga adda iti \$105 milyon ti balor ti daulo nga opisyal ti MPIC a ni Pangilinan.

AB

5-lingga pagtaas ng presyo ng produkton langis

dagdag-presyo kada litro

	GASOLINA	DIESEL	KEROSIN
● ENERO 9	0.1	0.1	0.1
● ENERO 16	0.3	0.9	0.9
● ENERO 23	1.3	0.95	0
● ENERO 30	2.8	1.3	0.45
● PEBRERO 6	0.75	1.50	0.80

Dedlayn iti inkapilitan a konsolidasyon ti PUV, napasanud manen

Naiduron ti sangsangkamaya a panagtignay dagiti drayber ken opereytor, iti panangidaulo ti Pagkakaisa ng mga Samahan ng Tsuper at Operator Nationwide (Piston), Samahang Manibela Mananakay at Nagka-Isang Terminal ng Tansportasyon (Manibela), ken Tanggol Pasada Network, ti rehimmen a US-Marcos nga isanud manen ti dedlayn ti inkapilitan a konsolidasyon ti prangkisa dagiti public utility vehicle (PUV) idi agtapos ti Enero. Paset ti inkapilitan a konsolidasyon ti ubbaw a PUV Modernization Program (PUVMP) ti gobyerno. Insanud ti rehimmen ti dedlayn agturons Abril 30 manipud iti sigud a Disyembre 31, 2023 nga immuna a pinawaywayan agturons Enero 31.

Impablaak ti panangisanud ti dedlayn kalpasan ti maikadua a panagdengngeg ti komite iti transportasyon iti Kongreso idi Enero 24, a nangtalakay iti kina-i-nutil ken kinapalpak ti PUVMP. Aginggana iti agdama, dakkel a bilang pay dagiti drayber ken opereytoy ti dyip ti nagkedked nga agpakonsolida, maikaniwas iti wara-

gawag ti rehimmen. Adu pay dagiti ruta ti awanan konsolidado a prangkisa.

Itutuding dagiti grupo ti panangiyatras ti dedlayn kas balligi ti sangsangkamaya a panagtignaya. Nupaykasta, agtultuloy da nga irupir nga ibasura ti sibubukel nga iskema ti inkapilitan a konsolidasyon ken PUVMP. Kunada, usaren

da daytoy a pagbatayan para iti lalo a dadakkel a panagtignay laban iti programa.

Tinalakay met iti maikatlo a panagdengngeg idi Enero 31 ti isyu ti inkapilitan a konsolidasyon a segun iti sumagmamano a kongresista ket maituding a saan a konstitusyonal ken labsing iti karbengan dagiti drayber ken opereytor. Kabayatan na, nagprotesta met ti dua a grupo iti Korte Suprema idiy Manila idi Enero 23 tapno kiddawen ti panangayon kadakuada ti korte kasilpo ti indasar da a petisyon tapno ipasardeng ti inkapilitan a konsolidasyon ti prangkisa ken ti PUVMP. Inrrana da ti protesta bayat nga adda iti sesyon amin a mahistrado. AB

Panagpapirma para iti chacha, sinuspindir iti tengnga dagiti anomalya

Awanan patingga na a sinuspindir ti Commission on Elections idi Enero 29 ti proseso ti panangawat kadagiti pirma nga inyaramid ti People's Initiative for Reform Modernization and Action (Pirma) para iti charter change (chacha) wenco panangbaliw iti Konstitusyon 1987. Maikaniwas daytoy iti immuna a waragawag ti komisyon a "paraawat" laeng daytoy kadagiti pirma. Pambar na, masapol nga irebu pay dagiti pagannurotan a mangtartarawid-wid iti kasdiay nga inisyatiba.

Nupaykasta, inaklon nan ti pito milyon a pirma a nagpartak a naurnong manipud iti 209 distrito. Segun kadagiti allagaden ti people's initiative, kasapulan laeng ti 11.4 milyon pirma wenco 12% iti 91.9 milyon rehistrado a botante tapno maiduron ti makuna a panggep.

Napasardeng ti panagurnong iti sango ti nalawa a panagsupiat ditoy ti naduma-duma a sektor. Rugi pay laeng, naduktalanen ti panagaramat ti pampubliko a pondo para iti panagurnong ti pirma. Nagsaknap ti damag ti panagpapirma kasukat ti ₱100 wenco nakarkaro, ayuda manipud iti naduma-duma nga ahensya ti estado.

Iti maysa a panagdengngeg iti Senado idi Enero 30, naduktalan ti kinnumplot ti Pirma, ti grupo a

nangbayad ti patalastas tapno iduron ti chacha, ken ni House Speaker Martin Romualdez ken dadduma pay a kongresista, para iti panagurnong ti pirma. Natiliw iti ngiwat ti ima ni Ferdinand Marcos Jr iti panggep a pirma idi imbagana na nga agsapsapulen isuna ti "sabali a pagpilyan" tapno maiduron latta ti chacha.

Iti sango ti suspensyon, agtultuloy ti kampanya nga "ibabawi-pirma" a rinugian ti Bayan Muna idi Enero 28. Adun ti pimmirma ti nangibaga ti pagayatan nga ibabawi dagiti pirma da idi maammoan da a para gayam daytoy iti chacha. Kunada, nu saan a panagpapirma para iti ayuda, sabali a rason ti naibaga kadakuada isu a pimmirma da.

Itatta, agtultuloy a palpalawa-

en dagiti demokratiko a grupo ti panagsupiat iti chacha. Daytoy ket iti sango ti gandat ti rehimmen Marcos a papartaken iti Senado ti Resolution of Both Houses No. 6 a nakaturong iti panangbaliw kadagiti probisyon maipanggep iti ekonyoma. Natalmeg daytoy a supsuppiaten dagiti grupo gapu ta mangted-dalan daytoy iti sibubukel a panagtakua dagiti ganggannaet kadagiti negosyo, rekursa ken daga a Pilipino.

Idi Enero 21, nagprotesta dagiti grupo a nailian-demokratiko iti sango ti Kongreso tapno tubngaren ti chacha. Ingiddan daytoy iti umuna nga aldaw ti sesyon ti Kongreso. Nagprotesta da met iti Senado idi Pebrero 5, kagiddan ti umuna a panagdengngeg ditoy iti RBH 6.

Idiy Davao City, tinubngar dagiti progresibo a grupo ti panagirussuat ti "grand rally" ti pamilya Duterte a kano ket kontrachacha. Kunada, "awan kredibilidad" aglalo ni Rodrigo Duterte, nga idi nakatugaw pay kas presidente ket nangitandudo met ti kapada a gandat. AB

Panangburak iti NTF-Elcac, inrekondar ti dua nga eksperto ti UN

Duan nga eksperto ti United Nations (UN) ti nangirekomendar ti panangburak ti National Task Force-Elcac gapu iti didgra nga ipagpagteng daytoy kadagiti karbengan ti umili a Pilipino. Idi Pebrero 2, inrekondar daytoy ni Irene Khan, UN Special Rapporteur para iti nawaya a panagsao ken opinyon, kalpasan ti 10-aldaw nga imbestigasyon na iti Pilipinas.

Sakbay isuna, inrekondar met ni Ian Fry, UN Special Rapporteur para iti panangtantudo ken panangsalaknib ti karbengantao iti konteksto ti climate change ken ti panangburak iti ahensya idi Nobyembre 2023. Kas kenni Khan, nakimiting ni Fry iti naduma-duma a demokratiko a sektor iti pagilian.

Iti paset ni Khan, inikkan na ti atensyon dagiti aramid a makaapekto iti nawaya a panagsao kas iti red-tagging, harasment ken panangliplipit usar dagiti linteg. Iti panagsao na, inrekonda na ti panangburak iti NTF-Elcac a kunana ket "nagpasaren" ken "tagaduron" ti Red-tagging. Inrekonda met ni Khan ti panag-"unblock" wenco panangikkat iti restriksyon kadagiti progresibo a website nga impatungpal ti reaksyonaryo nga estado.

Dagitoy a rekondasyon ket manipud iti pannakidayalogo ni Khan iti naduma-duma a grupo ti midya ken dadduma pay a demokratiko a sektor, ken uray kadagiti opisyal ken armado a puersa ti estado. Sinangaili na met iti pagbaludan idiy Tacloban City ti nakabalud a dyornalis iti independente a midya nga Eastern Vista a ni Frenchie May Cumplio ken dua pay a kadua na.

Laksid idiy Manila ken Tacloban, napan ni Khan kadagiti syudad ti Baguio, Cebu, ken Davao. Sinabat isuna ditoy dagiti demokratiko nga organisasyon. Nagirussuat da kadagiti piket ken dagiti talakayan kasilpo ti panagsangpet ni Khan iti Pilipinas.

Immannamong dagiti grupo ti dyornalis, artista ken tagasalaknib ti karbengantao kadagiti rekondasyon ni Khan. Naragsakan da met iti posisyon ni Khan iti Cybercrime Prevention Act a nakuna da a manglaplapped iti wayawaya iti panagsao, aglalo dagiti probisyon na iti *cyberlibel*. AB

Reforma iti daga, inrupir dagiti mannalon idiy Bacolod City. Indauloan ti Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP)-Negros ken National Federation of Sugar Workers (NFSW) ti dua aldaw nga aktibidad dagiti mannalon idiy Bacolod City idi Enero 23-24 tapno inrupir ti karbengan da iti daga.

Idi Enero 23, nagpiket-dayalogo da iti Provincial Agrarian Reform Office I iti syudad kasilpo dagiti isyu iti 37 asyenda idiy Negros Island. Kabigatan na, nagmartsa da iti sentro ti syudad tapno lagipen ti maika-37 anibersaryo ti Mendiola Massacre ken tubngaren ti idurduron a charter change ti rehimene Marcos.

125 tawen ti gerra a Pilipino-Amerikano, linagip. Linagip dagiti grupo a nailian-demokratiko babaen iti protesta iti sango ti embahada ti US idi Pebrero 4 ti maika-125 tawen nga anibersaryo ti panagrugi ti gerra a Pilipino-Amerikano a pimmatay ti ginatasot-ribu a Pilipino. Tinalmegan dagiti grupo ti agtultuloy a panangsakop ti US iti pagilian, iti langa ti permanente a presensya militar na iti Pilipinas. Tinubngar daytoy ti US kadagiti imperyalist a gerra na, ken panangpondo iti henosidyo ti Israel idiy Palestine.

First-day Rage inyaramid iti naduma-duma a kampus ti UP. Sinabat dagiti estudyante ti University of the Philippines (UP) ti umuna nga aldaw ti klase iti protesta iti naduma-duma a kampus na iti pagilian. Pinalatak da kadagiti protesta ti isyu kanaig ti pang-akademiko a wayawaya, panangikuspil iti agtutubo, pananglaban iti charter change ken dadduma pay nga isyu pangkagimongan. Nagirussuat dagiti estudyante iti UP-Cebu idi Enero 23; iti UP-Manila, UP-Visayas ken UP-Tacloban idi Enero 29; iti UP-Los Baños idi Pebrero 5; ken iti UP-Diliman idi Pebrero 6.

Panagngato ti matrikula iti DLSU, sinupiat. Nasurok 100 estudyante ti De La Salle University (DLSU)-Manila ti nagprotesta iti uneg ti kampus na idiy Taft Avenue, Malate, Manila idi Enero 31 tapno ipaduyakyak ti panagsuppiat da iti panagngato ti matrikula iti sumaruno a panagseserreke. Nagmartsa met dagiti estudyante iti kampus ti DLSU-Laguna kadaydiy nga aldaw. Agpada nga indauloan ti panagtignay dagiti konseho ti estudyante. Kiddaw da nga agipatungpal ti "tuition freeze" iti sango ti pangta a 9.21% panagngato iti matrikula.

Presyo ti langis, ibaba. Nagirussuat ti protesta dagiti drayber ken opereytor ti dyip iti sango ti Shell Gasoline Station idiy Cartetta, Cebu City idi Enero 30 tapno kundenaren ti panagngato manen ti presyo ti langis. Nagsasaruno iti naglabas a lawas ti nagbalin a panagngato iti presyo ti langis.

Atin ang Pinas, China layas! Nagprotesta dagiti manggalap ken progresibo a grupo iti Chinese Consulate idiy Makati City idi Pebrero 6 tapno tubngaren ti agtultuloy a pannakibiang ti China idiy West Philippine Sea. Indauloan ti panagtignay ti Pambansang Lakas ng Kilusang Mamalakaya ng Pilipinas (Pamalakaya).

Panagminas ken panangkalbo iti bakir ti makagapu iti panaglayus ken dagiti panagregga-ay ti daga idiy Davao

Agarup maysa bulanen nga agsagsagrap dagiti rehiyon ti Davao ken Caraga ti panaglayus ken panagregga-ay ti daga gapu kadagiti panagtudo a kuyog ti napiigisa nga angin a sinaruno ti mabukbukel a bagyo. Idi Pebrero 2, adda 772,000 indibidual ti nailista nga apektado ken 409,000 ti napatakyas kadagiti komunidad da. Iti maudi a report, addan iti 17 ti natay, karaman ti pamilya a nagaburan ti daga idiy Barangay Mt. Diwata, Monkayo idi Enero 18.

Minilyon a piso ti gatad ti mula ti nadidigra ken adu a kalsada ken rangtay ti nadadael. Iti datos ti National Risk Reduction and Management Council idi Pebrero 4, adda iti ₱173.79 milyon dagiti nadidigra a mula idiy Davao ken Caraga. Pinaapektado dagiti mannalon idiy Compostela Valley ken Davao del Norte. Kalawaan a napuntaan ket dagiti kataltalanan.

Kagiddan na ti dadael iti imprastrukturna nga addaan gatad a ₱27.05 milyon idiy Region XI. Dinaael ti layus ken panagregga-ay ti daga dagiti rangtay ken farm-to-market road a kadawayan ket nararasi weno saan ket kunkudit nga inyaplag iti linikkab a paset dagiti bantay.

Itutduto dagiti grupo a demokratiko ken maka-kalikasan a nakabase idiy Mindanao ti didigra ken trahedyang kadagiti agtultuloy nga operasyon ti manangdadael a minas, a kaadduan ganggannaet, ken panangkalbo iti kabakiran iti isla. Idi 2019, nagiruar ti Mines and Geosciences Bureau ti nasurok 100 permiso para iti panagminas iti rehiyon ti Davao pay laeng. Saklaw na ti nasurok 32,000 ektarya a kabambantayan idiy Davao Oriental; nasurok 15,000 ektarya idiy Davao del Sur ken dagiti operasyon a kwari idiy Davao City.

Nayon ditoy dagiti operasyon a palpalubosan ti estado tapno gamgam ti kabambantayan ti Pantaron, ti kadakkelan a mountain range idiy Mindanao.

Karaman iti ninaganan dagiti grupo ti tallo a kompanya iti panagminas iti protektado a Mt. Hamigilan idiy Davao Oriental (Sinophil Mining & Trading Corporation, Hallmark Mining Corporation, Austral-Asia Link Mining Corporation); ti St. Augustine Gold and Copper Ltd a nakaturong iti King-king Copper Gold Project idiy Pantukan ken agkakaabay nga ili ti Davao de Oro; ken tallo pay a kompanya iti panagminas idiy Talaingod, Davao del Norte (One Compostela Valley Minerals, Inc, Phil. Meng Di Mining & Development Corporation, Metalores Consolidated, Inc.)

Kadagiti ninaganan, nalawa ti saklaw ti Metalores Consolidated Inc, nga inikkan ti permiso a gamgam ti nasurok 15,000 ektarya a kabakiran idiy Talaingod. Saan man agpada iti kalawa na, ngem agpada a manangdadael ti open-pit mining ti King-king Project ti St. Augustine Gold and Copper Ltd, a kukua ti dinastiya a Villar, maysa kadagiti kadakkelan a burukrata-kapitalista a pamilya iti pagilinan.

Dagitoy a panagminas, ken kabulbulon na a panangkalbo iti kabakiran, ket nabayagen ken nairot a lablabanan dagiti grupo a Lumad ken mannalon gapu iti nakakaro a didigra nga ipagteng dagitoy iti komunidad da, iti aglawlaw ken iti umili ti Mindanao.

Nadtuy ti pondo?

Saan a natalged iti kalamidad ti Davao City mismo, nu sadinno ket

nailumlom iti layos ti 15 barangay nga adda iti relatibo a nababa a kadaan. Naglapyas ti danum iti in-nem a karayan a tributary ti Davao-Bukidnon River nga agay-ayos manipud idiy Pantaron iti paset ti San Fernando, Bukidnon. Idi Enero 31, nai-report nga 8,000 ti napilitan nga agbakwit gapu kadagiti panaglayos nga aginggana-tengned iti sumagmamano a lugar.

Gapu kadaytoy, naisaang nu sadinno napanan ti pondo nga imbukbok ti Department of Public Works and Highways iti napalabas a tallo tawen iti opisina ni Paolo Duterte, kongresista ti umuna a distrito ti syudad. Naduktalan iti nabiit nga inragpin kadagiti naipasa a badyet manipud 2020 aginggana 2022 dagiti alokasyon para iti inauna nga anak ti sigud a presidente a ni Rodrigo Duterte nga agtagtatawad ti ₱51 bilyon. Ti panangisingit kadagiti alokasyon ket awan transparency (panangisapubliko). Sursurok met daytoy iti gagangay nga alokasyon iti maysa a kongresista, weno uray iti maysa a senador.

Ti Davao City ket dominado ti dinastiya a Duterte. Laksid kenni Paolo a mangibagbagi ti kadakkelan ken sentro a distrito na, meyor ti syudad ti kaubungan a kabsat na a ni Sebastian, bayat a kapitan ti Barangay Catalunan-Grande ti asawa na a ni January Navares ken ti Barangay Buhangin (nu sadinno nakaro ti panaglayus) ti anak na a ni Omar. AB

Yunit pang-RCSP ti 77th IB, peste iti umili ti Cagayan

Para kadakami, nakkong, dakkel ti nagdumaan yo iti armi (AFP). Sabali met nu adda kayo ngamin agsarsardeng iti madi nga aramid (dagiti soldado)," istorya ni Tatang Rebo, maysa a mannalon, bayat nga agidas-dasar ti kape kadagiti Nalabaga a mannakigubat a simmangpet iti kalapaw na. Kasangsangpet laeng idi dagiti kakadua iti lugar ken mailiw ida a sinarabo dagiti residente. Kas iti adu a lugar, itutuding ida nga "anak ti umili" dagiti mannalon.

"Awan disiplina dagiti soldado. Isuda pay ti mangisungsong iti madi nga aramid," pulong ni Tatang. Inistorya na ti madi a kapadasan kadagiti tropa ti 77th IB idi nagi-russuat dagitoy ti Retooled Community Support Program (RCSP) iti baryo da idiy Bagao, Cagayan. "Pagkunaam ta, apagsangpet nga apagsangpet da ditoy balay, manok sigida ti sinapol da!"

Paggi-istoryaan pay laeng iti baryo ti sinnulong dagiti bartek a "soldakes" idi lawas kalpasan ti eleksyon. "Permi uwaw da iti arak manipud iti sumagmamano nga oras laeng ti panangipatungpal ti liquor ban. Saan da pay ngarud naibabbaba ti pak da, agsapsapol dan ti pulutan, giddan a nagpagan-tang ti gin!" istorya pay ni Tatang.

"Mayat koma nu tumulong da nga agburas ti mais tapno adda gungguna met a painumen ida. Ngem awan latta! Ngem ketdi, agbartek ken agpaanawa iti baryo ti ammo da nga ubraen," istorya met ni ading (manong) Makar a kakyog kadagiti simmarabo kadagiti kadua. Saan laeng dagiti manok ken pato a taraken dagiti residente ti pinarti-parti dagiti soldado, pinarti uray ti mano a taraken nga aso.

"Mabutbuteng kami, nakkong, gapu iti kasta nga ubra da. Uray tengnga aldaw, nabartek da. Kasano laengen nu saan laeng a sinulong ti ubraen da? Kasano nu ag-

pipinnaltog da? Kasano kami ditoy, aglalo ta adu ti ubbing?" kuna met ni Nanang Clarita. Saan a malap-dan dagiti residente ti panagdanag da aglalo ta atiddog ti rekord ti 77th IB iti panagpipinnatay gapu iti kinabartek. Kasla laengen idi 2021 idi nagpinnaltog ti dua a nabartek a soldado iti mismo hedkwarters ti batalyon idiy Pig-gatan, Alcala.

Laksid iti panagbalin a bartek, sikat iti panagsugal ti 77th IB. Riribuk kadagiti residente ti ariwawa nu agay-ayam da. Awan met baba-in da nga agtaktauk ti makan dagiti mannalon. Daddadaelen da ti ramit ken babassit a kalapaw dagiti mannalon iti bangkag. Awan bibiang da nu madadael da dagiti kamaisan, kapagayan ken dadduma pay a bangkag iti panagoperasyon da.

Madi met ti rekord da iti pan-nakilangen iti babbai. Adda kapadasan dagiti maestra iti maysa nga eskwelaan iti makuna nga ili a pwersado a sinerrek dagiti soldado ti balay a pagnanaedan da iti katengngaan ti rabii. Nasaknap met ti "panagarem" da kadagita babalasitang wенно menor de edad.

Ar-aramiden da dagitoy kas "text mate" ken regular a pagrep-reporten panggep iti tignay ti NPA iti lugar.

Nasurok maysa tawen a nagin-deg iti barangay hall, ken naminsan iti eskwelaan, dagiti tropa ti 77th IB iti linged ti RCSP. Sangkalawat da nga isuda ti "mangiasideg ken mangitulod kadagiti programa ti gobyerno" iti kaawawayan ken dagiti sulinek a lugar. Ngem limmabas ti panawen, awan uray pirit a tulong ti naibingay dagitoy iti komunidad.

Kinapudno na, nauman dagiti residente iti kaa-ayab kadakuada kadagiti "pamiting" ti militar. Adda dagiti kanito nga um-ummungen ida dagiti soldado para iti panangited kano ti "relief goods" ngem iti kigtot dagiti residente, "peace rally" gayam ti tabunuan da. Awan abiso a killaat ida laengen a pinagiggem kadagiti plakard, pinapukkaw ken pinapuor ti bandera bayat nga alalaan ti ladawan. "Nakitak laengen iti Facebook, nakkong, a maysa nak kanon a surenderi!" istorya ni Tatang.

"Isunga mayat a masampolan dagita, kadua!" makaunget nga imbagia ni Makar. "Uray siakon ti ag-gayd agturong iti mabalin a pangbiraan kadakuada. Adda pagpu-pwestuan da iti ngato. Idiay da nga agpi-Facebook ngamin idiy laeng addaan signal. Maymayat idiy tayo ida a komandoen ngamin awan sibilyan a mapuntaan. Adayo

pay iti kabalbalayan. Sigurado syut da iti abut."

Umannamong uray ni Tatang ken Nanang iti suhestyon.

Manipud iti Baringkuas, rebolusyonaryo a pagiwarnak a masa ti Cagayan Valley.

14.5

milyon ektarya a
pampubliko a daga

ti mailukat iti ganggannaet a panagtakikua
nu agtuloy a mabaliwan ti Konstitusyon
1987 tapno ikkan ti sibubukel-a-waya dagiti
ganggannaet a gamgamen ti nainsigudan a
kinabknang ti pagilian.

Pammataudan: Kilusang Magbubukid ng Pilipinas

₱24 milyon

minimum a ginastar ti
rehimen Marcos para iti
"Bagong Pilipinas kick-
off rally" idiy Luneta idi
Enero 28.

5.6%

ti nailista a "panagdur-as"
ti GDP iti tawen a 2023,
nababbaba iti napalabas a
dua tawen ken masirsirmata
nga agsuek manen ti padron
ti ekonomya kalpasan ti
pangmabiitan a rebawnd na
leppas ti pandemya.

9 iti 10

migrante a mangmangged,
karaman dagiti Pilipino,
kadagiti ASEAN a pagilian ket
"low skilled" ken saan a
protektado iti ipampannakkel a
linteg iti migrasyon a
nakatutok kadagiti
propesyunal ken kadagiti
mangmangged nga adda
nangato nga skill.

16%

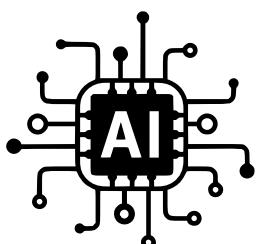
wenno \$238 bilyon ti awan
pay kabatog a ngimmoan ti
superganansya dagiti
Amerikano a kompanya iti
armas idi 2023,

duron dagiti inrussuat ti US nga
imperialista a gerra ken agresyon
idiay Europe (Ukraine), Middle East
(Palestine) ken Asia (China).

19,000

naan-anay a
naulila nga ubbing
idiay Gaza resulta
ti henosidyo ti
Zionista nga Israel
a pimmatay iti
suroken 27,000
Palestino.

260,000

mangmangged iti teknolohiya
ti sinisante idi 2023,
kalpasan ti panagbaw-ing
dagiti kumpanya nga
Amerikano iti panagaramat ti
artificial intelligence (AI).

Karaman kadagitoy a
kompanya ti Amazon, Microsoft,
Meta/Facebook ken Alphabet/
Google, dagiti kumpanya a
nakapastrek ti binilyon iti
agpada a tawen.

VLADIMIR
LENIN

100
TAWEN ANIBERSARYO

idi Enero 21 ti pannakatay
ti naindaklan a komunista
a ni Lenin, a nangidaulo iti
rebolusyon idiy Russia
ken panangibangon ti
umuna a sosyalista nga
estado idi 1917.

Pimmusay isuna iti edad
a 53 kalpasan a naistrok.

"Archipelagic defense" ti AFP, nakabalangkas iti imperialista a pananggerra ti US

Kunam la nu lugar-pagbabakan ti taaw ti Mindoro iti saklaw ti West Philippine Sea idi Enero 4-5 idi inrussuat ti US idiy Cabra Island ti 2-aldaw a "maritime cooperative activity," kakuyog ti aso-aso nga Armed Forces of the Philippines (AFP). Bayat nga maar-aramid ti aktibidad, dua a bapor panggubat ti China ti agururay iti saan nga adayo iti lugar. Panglukat ti tawen a 2024 ti aktibidad, nga umuna iti nasurok 500 war games ken dadduma pay nga operasyon militar nga irussuat ti US iti Pilipinas, katinnulong ti paspasurot na a rehimén Marcos Jr. Karaman ditoy ti pagsagsagananen a gahigante a Balikatan a nakakeddeng nga irussuat iti Mavulis Island idiy Batanes, a 140 kilometro laeng ti kaadayo iti abagatan a baybay ti Taiwan.

Idi met laeng Enero, sangkadalawat ti AFP ken rehimén ti "estrategiko a pangbaw-ing" ti plano a pangseguridad ti Pilipinas manipud internal a depensa agturons eksternal. Inawa-gan a "Comprehensive Archipelagic Defense Concept" ti plano a dinakamat ni Gilbert Teodoro, kalihim ti Department of National Defense, nga agserbi kano iti "pananggarantiya kada-giti korporasyon a Pilipino, ken dagiti ganggannaet a palubusan ti Pilipinas, a nawaya a mangisayangkat ti eksplorasyon ken pananggundaiway iti amin a nainsigudan a kinabknang iti uneg ti exclusive economic zone (ti Pilipinas) ken dadduma pay a lugar nu sadinno nga addaan tayo ti hurisdiksyon."

Iti aktwal, saan a baro ken oriinalti konsepto nga "archipelagic defense." Direkta a kinaut daytoy iti operational concept nga "Archipelagic Defense Strategy" ti militar ti US a panggep a "lapdan ti agresyon ti China" iti Western Pacific Theater of Operations nga addaan talmeg iti tinudingan na a "First Island Chain." Karaman kadagiti

"chain" weno kawar dagiti isla ti Pilipinas. Ikabkabil na ti pagilian iti sungadan ti imperialista a gerra ken inaramid a dakkel a target ti atake ti China. (*Kitaen ti mapa*).

Op-operasyonen ti Archipelagic Defense Strategy ti taktika nga anti-access/area denial (A2/AD) nga addaan panggep a "nyutralisaen" ti kabaelan ti "kabusor" (China), ken "lappe-dan" weno "punasan" dagitiabilidad na a mangirussuat ti "agresyon" iti rehiyon. Agturons ditoy, iyap-aplagen ti US ti network dagiti naparang ken limed a base ken pasibilidad tapno pagkabilan ti sistema dagiti radar ken misayl ken tropa, ken agserbi kas pangidulinan ti armas (karaman ti nukleyar), aglalaok a ramit, pagsungrod ken adu pay a kasanulan para iti panagirussuat ti gerra.

Kwarta dagiti Pilipino

Paset ti estratehiya nga Archipelagic Defense ti panangipasippaw ti US ti gastos ti panangdurog iti gerra kadagiti "partner" na iti Asia, karaman ti Japan, South Korea ken Pilipinas. Ipam-

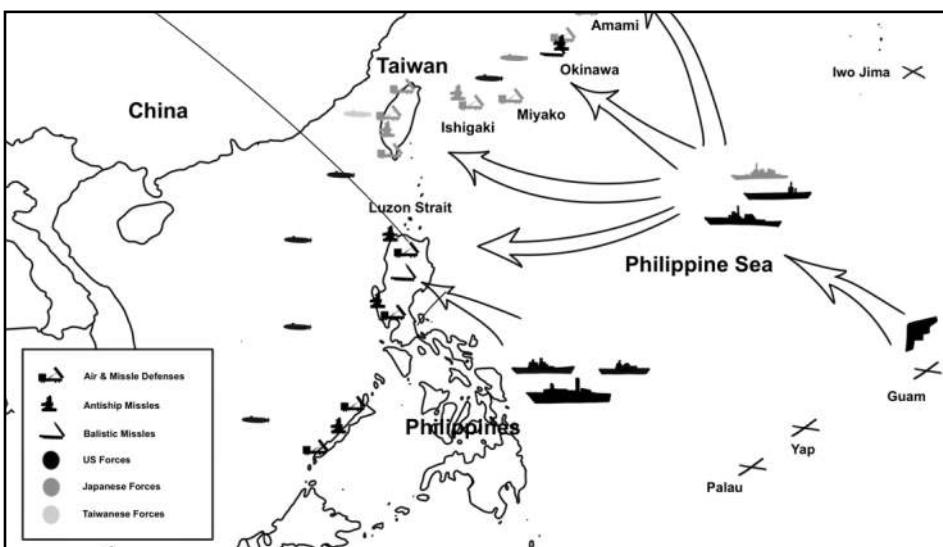
pannakel pay ni Teodoro nga igastaran ti \$2 trilyon ti reaksyonaryo nga estado ti pananggatang kadagiti armas, lugan ken dadduma pay a ramit-militar nga amin ket aramid-US ken dagiti kaalyado na-- tapno ikkan-langa ti "archipelagic defense" ti Pilipinas.

Karaman iti nakaintar a gatangen ti Pilipinas dagiti nagalusan ngem na-kangingngina latta a jet fighter nga F-16 ti US, dadakkel a bapor nga maaramat iti pannaki—"joint patrol" na idiy South China Sea ken adu pay a "big ticket" weno dadakkel nga armas a nabayagen a pagkatkatayan dagiti heneral ti AFP. Nakapauneg dagitoy iti "ReHorizoned Capability Enhancement and Modernization Program" weno ReHorizoned 3 ti AFP.

Agserserbi ti panangibukbok ti pondo, saan laeng iti panggep ti US laban iti China, nu di pati met iti panagbukatot iti AFP nga itatta ket mawas-wasiwasan ti rinnikiar ken paksunalismo. Katinnulong ti US, ar-aramaten ti rehimén Marcos ti pondo tapno si-guraduen ti kinapudno ken kinamatialek kenkuana dagiti heneral. Agturons ditoy, imbaga ni Marcos a mangilatang ti estado iti pondo iti summaruno a 10 tawen.

Immunan nga inaprobaran ni Marcos idi Disyembre 2023 ti nayon-badyet ti AFP agturons \$285 bilyon iti 2024. Kuna ti sumagmamano nga analysts, ₱110 bilyon aginggana ₱115 bilyon ditoy ti mabalin nga ireserva para iti panggatang kadagiti barbaro nga armas ken panangserbisyo kada-giti daan a ramramit a nagalusan weno nadadaelen ti AFP. Nasurok uppat a dasas daytoy a dakdakkel iti tinawen a ₱25 bilyon-₱30 bilyon nga inreserva idti ti rehimén Duterte para iti programa.

Nupaykasta, bayat a makikorkorus ti AFP ken rehimén Marcos iti panangdurog ti gerra iti China, awan pay insanod na iti bata-batalyon a pasista a soldado a rumingringbaw iti kaawawayan iti turay ti gerra kontra-insurhensya.

Agassawa a senior citizen, pinapatay ti militar idiy Masbate

Awan-asi a pinatay dagiti ahente ti 2nd IB ti agassawa a senior citizen a da Pedro Regala, 78 anyos, ken Florencia Regala, 67 anyos idiy Barangay Toboran, Cawayan, Masbate idiy Pebrero 5, 2024. Dagiti biktima ket kinimeg iti pagtaengan da, impan iti nasulinek a paset ti waig, awanan-asi a pinalto-palton, kinabilan ti ammo pouch ken pinaruuar a natay iti engkwentro.

Imbalandra iti kapitakan ti bangkay dagiti nataengan ken imparda ida iti social media kas "terorista" tapno kalluban ti nakaam-ames a krimen kadakuada. Imbuelti iti pammapatay ti yunit ti 2nd IB ken grupo a paramilitar iti panangidaulo ni Adriel Besana. Ti Barangay ti Tuboran ket pagum-umukan ti ALSA-MASA nga araramaten ti militar tapno agimula ti terorismo idiy Masbate. Naireport pay a naigamer iti droga dagiti pimmatay iti agassawa.

Panagaresto. Sangapulo ket tallo a sibilyan ti inaresto dagiti pwersa ti estado iti naduma-duma a kaso idiy Cebu, Negros, Quezon ken Masbate iti napalabas a dua lawas.

Inaresto dagiti pwersa ti estado ti lider-mannalon a ni Allan Flores idiy Enero 21 iti bangkag na idiy Siba-

gay 2, Barangay Cantabaco, Minglanilla, Cebu. Sinampaan isuna kadagi-ti kaso a panagpatay ken gandat a panagpatay idiy Bohol.

Iti agpada nga aldaw, tallo a mannalon a kameng ti Kauswagan sang mga Mangunguma sa Buenavista (KMB) ti inaresto ti 94th IB idiy Sityo Cantupa-Pisok, Barangay Buenavista, Himamaylan City, Negros Occidental. Naam-ammo dagiti mannalon a da Deloy de Leon, Vincies de Leon ken Remy Villacanao. Idi Enero 22, inlung-aw ti militar ni Vincies de Leon ken sinampaan ti kaso a napaay a pammapatay. Saan pay nga inlung-aw ti dua pay aginggana itatta.

Idiy Mulanay, Quezon, arbitraro nga inaresto ti pulis ti direktor ti pelikula ken propesor a ni Jade Castro ken tallo a gayyem na idi Pebrero 2. Iramraman ida iti pa-

nangpuor ti maysa nga e-jeep idiy Catanauan idiy Enero 31. Ni Castro ket agararamid ti progresibo a pelikula ken karaman iti tumaktakder laban iti jeepney phaseout.

Idi Enero, inaresto dagiti pwersa ti estado ti lima a sibilyan idiy Masbate a pabpabasulen a Nalabaga a mannakigubat a nakarinnupak ti 2nd IB idiy Barangay Balantay, Dimasalang idiy Hunyo 16 2023. Ti lima ket da Jamara Tumangan, Rowel Hagnaya, Alden Tumangan, Rico Cu-yos ken Senen Dollete. Iti aktwal, biktima da ti panagpalpaltog dagiti soldado, nga impatay ti maysa a menor-de-edad.

Militarisasyon. Idi Enero 30, sinalbaan ti 96th IB dagiti residente a nangitured nga agkopra iti kainniungan nga inagaw ti militar idiy Barangay San Jose, Uson ken Barangay Sawmill, Molo, Masbate. Idi Enero 29, nailista dagiti kaso ti panagtagkaw ken iligal a panagsukain dagiti CAFGU ken militar idiy Hacienda Mortuegue iti ili ti Pio V. Corpuz ken Esperanza. AB

Gerra idiy Middle East, paat-atiddogen ken palpalawaen ti US

Maikanwas iti lablabiden na a "panaglisi" iti nasaklaw nga armado a risiris idiy Middle East, palpalawaen ti US ti imberyalist a gerra na iti rehiyon. Katinnulong ti United Kingdom, agarup inaldaw na a patutuduan dagiti pwersa nga Houthi idiy North Yemen manipud Enero 12.

Ibagbaga ti US a bales nga aksyon dagitoy laban iti panangatake dagiti Houthi kadagiti bapor nga Israeli ken Amerikano a dumaldalan iti kaasideg iti territoryo na idiy Red Sea. Ti aksyon dagiti Houthi ket panangsuporta iti pannakidangadang ti Palestine laban iti henosidyo ti Zionista nga Israel idiy Gaza. Dagiti Houthi ket agirusrussuat ti bukod nga armado a pannakidangadang laban iti reaksyonaryo nga estado ti Yemen a suportado agpada ti Saudi Arabia ken US.

Idi met Pebrero 2, nagpatudo ti US kadagiti bomba iti 85 lokasyon idiy Iraq ken Syria, kas sungbat iti

panagatake iti Tower 22, maysa a sikreto a base militar idiy Jordan asideg iti murdong idiy Syria, idi agtapos ti Enero. Tallo nga Amerikano a soldado ti natay ken 34 ti nasugatan iti panagatake. Kapada idiy Yemen, inyaramid ti panagatake iti pasilidad militar ti US kas panangsuporta iti armado a panaglaban dagiti Palestino idiy Gaza. Nasurok 27,000 ti natayen idiy Gaza, nu sadinno 11,500 ket ubbing, ken 66,630 ti nasugatan, kadagiti panagbomba ti Zionista nga Israel manipod pay Oktubre 7, 2023.

Dagiti panagbomba ti US, kagid-

dan ti awan patingga a panagpang-pangta na iti umili ti Middle East, ket pammaneknek iti pannakaigamer ti rehimeng Biden iti gerra tapno salakniban ken patibkeren ti hegemonya na iti naduma-duma a paset ti lubong. Kagiddan iti panangpataray kadagiti risiris idiy Middle East, paat-atiddogen na ti kampanya nga henosidyo ti Israel idiy Palestine babaen iti panangsada kada-giti addangen para iti sardeng-putukan ken agtultuloy a panangibuk-bok ti ayuda ken armas iti Zionista a rehimeng. Laksid ditoy, paak-akababen met ti US ti 2-tawenen a gerra a proxy na laban iti Russia idiy Ukraine, iti pannakadidigra ti umili nga Ukrainian. Instrumento dagitoy a gerra para iti panangkurimes ti minilyon a superganansya dagiti Amerikano a kompanya iti armas. AB

Operation Kagar, papaayen dagiti rebolusyonaryo idiy Central India

Saan a bumaba iti 35 elemento ti Central Armed Police Force (CAPF) ken espesyal a yunit a COBRA (Combat Battalion for Resolute Action) ti reaksyonaryo nga estado ti India ti natay iti reyd ti People's Liberation Guerilla Army (PLGA) iti kampo idiy Darmavaram idi Enero 16. Ti Darmavaram ket maysa a komunidad idiy Pamed, Bijapur idiy rehiyon ti Chhattisgarh. Laksid ditoy, 40 pay a pulis ti grabe a nasugatan iti panagraut. Inrussuat ti PLGA ti reyd tapno dupraken ti pasista nga Operation Kagar idiy Central India.

Iti report, nangrugui ti reyd iti alas-7:05 ti rabii. Nagaramat ti PLGA ti nasurok 600 granada ken dadduma pay a bukod nga aramid a pabittak iti tallo oras a reyd. Sakhay ti mismo pangatake iti kampo, kinontrolen dagiti Nalabaga a gerilya dagiti aglawlaw a lugar. Binarikadaan da dagiti tulbek a dalan aramat ti dadakkel a troso ken pinatignay ti milisya tapno pabittakan dagiti agresponde a yunit ti pulis. Nagmartir iti reyd ti tallo a mannikigubat.

Kasaruno na, inatake idi Pebrero 1 ti PLGA ti konstruksyon ti maysa a rangtay idiy Abujhmaad, idiy distrito ti Narayanpur, Chhattisgarh. Pinaralisa dagiti gerilya ti maysa a traktora, maysa a tanker ken concrete mixer. Ti panangitakder ti rangtay, kas iti dadduma pay a "proyekto a pampadur-as" idiy Abujhmaad, ket panangited-dalan iti panagserrek ti dadakkel a korporasyon a manggamgam iti nainsigudan a kinabaknang ti lugar.

Kuna iti Communist Party of India (CPI)-Maoist, daytoy nga opensiba ket paset ti panangsalaknib da iti umili nga Adivasi (katutubo). Nakuna na, panangited-hustisya daytoy iti panangikuspil dagiti pulis laban iti rebolusyonaryo nga umili.

Terorismo ti Operation Kagar

Rinugianan nga impatungpal ti Operation Kagar idi Enero idiy Abujhmaad, maysa a bambantay ken bakbakir a re-

hiyon idiy abagatan nga estado ti Chhattisgarh. Paset daytoy ti pinawa a panangipatungpal iti kontra-insurhensya a kampanya nga Operation SAMADHAN-Prahar (OSP) ti reaksyonaryo nga estado nga Indian nga idaauloan ni Narendra Modi.

Patpatignayen iti uneg ti operasyon ti 10,000 pwersa a paramilitar a nakapakat iti lugar. Ti 3,000 ditoy ket manipud pay iti dadduma nga estado ti India nga imbukbok idiy Abujhmaad tapno pokusan ti panangparmek iti armado a panaglaban nga idaauloan ti CPI-Maoist. Nakapwessto ti pwersa ti estado iti innem a kampo a paramilitar iti lugar. Iti kasdiay, addaan tallo a paramilitar iti kada pito a lokal a residente.

Maysa iti nakaam-ames a krimen dagiti pulis ditoy ti panangpatay iti maysa nga 6-bulan a maladaga idi Enero 1 idiy Bijapur. Laksid ditoy, nailista met ti kaso ti panagdukot ken pammapatay iti tallo nga Adivasi idiy Nendra, Bijapur idi Enero 19. Dagiti biktima a da Madkam Soni, Punem Nangi, ken Karam Kosa ket mapan iti

maysa a tignay-protesta idi dukoten dagiti pulis idiy bambantay a paset ti komunidad da. Kabayatan na idi Enero 30, pinaltogan ken napapatay dagiti pulis ni Ramesh Poyam, residente ti Bodga, Bastar, bayat a mapan iti karayan tapno agdigos.

Tapno kalluban dagiti krimen da, pinuar dagiti pwersa ti estado a dagiti biktima ket natay iti engkwentro iti PLGA weno di ketdi ket nairaman iti rinnupak iti nagbaetan na ken ti PLGA. Pinaawan kina-agpayso na amin dagitoy ti CPI-Maoist.

Nailista met dagiti grupo iti karbengan-tao idiy India ti sumagmaman a kaso ti aerial bombing aramat dagiti drone idiy abagatan ti Chhattisgarh idi Enero 13. Siguden a biktima dagiti makuna a komunidad ti mamin-anu a panangbomba agsipud pay 2022. Mangipagpagteng daytoy ti nakaro a buteng kadagiti Adivasi ken saan dan a makaubra a nasaya-at.

Kakuyog ti militarisasyon idiy Central India iti korporatisasyon ken panagserrek dagiti dadakkel a kompanya iti nabaknang a kabakiran ti India. Iti linged ti panaglaban kada-giti Maoista, agserserbi dagitoy nga operasyon iti panangpakaro ti panaggamgam dagiti ganggannaet a dadakkel a korporasyon iti nainsigudan a kinabaknang ti pagilian.

Pagkatkatayan dagiti reaksyonaryo nga estado ken dagiti kakumplot na a korporasyon ken imperialista a pagilian a serreken ti Abujhmaad gapu ta maitud-tuding daytoy a maysa iti kaudian a lugar idiy India a saan pay nagamgam ken agtal-talinaed a protektado ti kabakiran.

Ti PLGA ken CPI (Maoist) ti kaisuna a katinnulong dagiti Adivasi idiy Abujhmaad iti biag ken patay a pannakidangadang para iti aglawlaw, daga da ken pagbiagan.

